دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی قزوین

دانشکده پرستاری مامایی

نام درس: کیفیت زندگی در سالمندی	**تعداد واحد : ۱ واحد نظری**
رشته/مقطع: کارشناسی ارشد سلامت سالمندی	**مدت و زمان ارائه برگزاری: ۱۷ ساعت نظری**
پیش نیاز : ندارد	
مدرسین: دکتر سیده آمنه مطلبی (مسئول درس) و دکتر محدثه صدری **ایمیل مسئول درس** a.motalebi@qums.ac.ir، ammotalebi@yahoo.com	

شرح درس:

کیفیت زندگی مفهومی چندبعدی است که به شرایط و عوامل مؤثر بر رفاه و رضایت افراد در جنبه های مختلف زندگی اشاره دارد. شاخصهای استاندارد کیفیت زندگی نه تنها شامل ثروت و اشتغال میشوند، بلکه عواملی مانند محیط زیست، سلامت جسمی و روانی، تحصیلات، تفریح و اوقات فراغت، و تعلق اجتماعی را نیز در بر میگیرند. امروزه، در ارزیابی اثربخشی و ارزش نسبی درمانهای مختلف، تحقیقات، سیاستگذاریهای بهداشتی، ارزیابی خدمات سلامت، درمان بیماران و بهبود رابطه پزشک و بیمار، کیفیت زندگی به عنوان یک شاخص مهم مورد سنجش قرار میگیرد. بنابراین، در اندازه گیری سلامت و ارزیابی مداخلات بهداشتی، علاوه بر توجه به شاخصهای مرتبط با فراوانی و شدت بیماری، ضروری است به سایر ارزشهای انسانی مانند کیفیت زندگی نیز توجه شود.

اهداف درس

هدف کلی:

آشنایی دانشجویان با رویکردهای مفهوم‌سازی و ارزیابی کیفیت زندگی در حوزه‌های سالمندی، سلامت و مراقبت‌های اجتماعی است.

اهداف ویژه:

در پایان این دوره، انتظار می‌رود دانشجویان قادر باشند:

- ✓ کیفیت زندگی را از دیدگاه متخصصین و سالمندان تعریف کند.
- ✓ مفاهیم پایه در کیفیت زندگی و ابعاد آن در سلامت سالمندان را تبیین کند.
- ✓ شاخص های کیفیت زندگی را بیان کنند.
- ✓ تاریخچه و روند مطالعات کیفیت زندگی در ایران و جهان را شرح دهد.
- ✓ حیطه های کیفیت زندگی در سالمندان را تبیین کند.

- ✓ مفهوم استاندارد زندگی را تعریف کند.
- ✓ نقش محیط در کیفیت زندگی سالمندان را تبیین کند.
- ✓ تئوری ها و نظریه های مربوط به کیفیت زندگی را بشناسد.
- ✓ تئوری ها و نظریه های مربوط به رضایت از زندگی را بشناسد.
- ✓ سرمایه اجتماعی را تعریف نموده و نقش آن را در حوزه سالمندی بیان کنند.
- ✓ ابزار های سنجش کیفیت زندگی در سالمندان را بشناسد.

روش تدریس

- ✓ سخنرانی بازخوردی، بحث و تبادل نظر گروهی، پرسش و پاسخ و خود آموزی (Self- learning)

وظایف دانشجو

- ✓ مشارکت فعال در کلاس درس، انجام به موقع تکالیف و شرکت در جلسات پرسش و پاسخ

شیوه ارزشیابی

- ✓ سیستم ارزشیابی هفتگی Weekly Evaluation System

اهداف سیستم ارزشیابی هفتگی

- ✓ آشنایی دانشجویان با منابع مختلف آموزشی
- ✓ تبدیل روش تدریس از حالت " استاد محور به" دانشجو محور"
- ✓ درک مطالب تدریس به صورت عمیق و پایدار
- ✓ کسب مهارتهای تسهیل گری و پویایی گروه

ساختار اصلی سیستم ارزشیابی هفتگی به شرح زیر می باشد:

۱. معرفی منابع مربوطه توسط استاد

منابع اصلی توسط استاد به همراه موضوعات درسی تمام جلسات آموزشی تا آخر ترم ارائه میشود تا دانشجویان فرصت کافی برای بررسی و تحقیق در موضوعات مربوطه را داشته باشند.

۲. تعیین سرفصل هایی برای مطالعه

در این روش دانشجویان نیز می توانند بطور آزاد منابع مرتبط را معرفی کنند و در کلاس با کمک تسهیل گران نقد و بررسی شود. بنابراین منابع مختلفی در هر جلسه به جای یک منبع کلیشه ای مطرح و بحث میشود و دانشجویان خود را محدود به یک منبع نمی دانند و روحیه تحقیق و جستجو در آنها تقویت میشود.

۳. توضیح و تفسیر مطالب توسط دانشجویان

دانشجویان با بکارگیری عملی مجموعه ای از روش های آموزشی مدرن از جمله بحث گروهی، بیان تجربیات هر فرد در رابطه با موضوع بحث، ایفای نقش، بیان سناریوهای مرتبط با بکارگیری تکنولوژی های آموزشی مناسب به ارائه موضوع می پردازند. دانشجویان بطور فعال با موضوع درگیر میشوند و در واقع شرایط محیط آموزشی به گونه ای هست که فراگیران موضوع مورد بحث را بطور کامل لمس میکنند. با توجه به اینکه موضوع جلسات از قبل مشخص شده و در اختیار دانشجویان هست بنابراین فرصت کافی برای مطالعه و تحقیق فراهم هست همچنین مهارت های استفاده حرفه ای و آکادمیک از وسایل کمک آموزشی با توجه به ماهیت این شیوه آموزشی بطور همزمان با یادگیری افزایش می یابد.

٤. رفع ابهامات توسط تسهیلگر

در هر جلسه آموزشی یکی از دانشجویان بعنوان تسهیلگر گروه عمل میکند و استاد بعنوان تسهیلگر ارشد عمل می نماید و در مواقع نیاز برای رفع ابهامات و هدایت بحث ها مداخله کنند.

٥. جمع بندی مطالب و نتیجه گیری از مباحث در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد

در پایان جلسه آموزشی با کمک تسهیلگر ارشد موضوعات مطرح شده جمع بندی می شود تا فراگیران به نکات مشترکی دست یابند.

٦. ارزشیابی دانشجویان توسط هم و استاد

ارزشیابی دانشجویان بطور هفتگی انجام میشود به این گونه که در آخر هر جلسه آموزشی دانشجویان و استاد با توجه به فعالیت هر دانشجو طبق چک لیسات فعالیت هایی که از اول ترم در اختیار دارند مورد ارزشیابی قرار می گیرند

نمره کل ارزشیابی به جای بیست نمره پایان ترم از صد نمره به شرح زیر در نظر گرفته می شود:

۱. حضور و غیاب
۲. خود ارزیابی
۳. ارزیابی همسانان
۴. علاقه به شرکت در بحثهای گروهی، حضور مستمر در جلسات آموزشی اشتیاق به مشارکت در طرح پرسش و پاسخگویی به سوالات و نیز علاقه به یادگیری مفاهیم جدید و آموزش آنها به سایر فراگیران
۵. تهیه و ارسال محتوای آموزشی در موعد مشخص به سایر دانشجویان و تسهیلگر
۶. نحوه ارائه کیفیت محتوای آموزشی و نحوه استفاده از وسایل کمک آموزشی

انتظارات:

- ✓ محتوای آموزشی هر هفته در اختیار دانشجویان قرار خواهد گرفت. انتظار میرود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس، قبل از حضور در کلاس مطالب درسی را بدقت مطالعه نمایند و درگروه های کاری و دربحث ها مشارکت فعال داشته باشند.

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی: طبق آئین نامه های آموزشی مصوب

بارم بندی:

- در طول دوره (انجام تکالیف و سخنرانی) %۴۰
- حضور فعال در کلاس %۲۰
- آزمون پایان دوره %۴۰

منابع اصلی درس

1- Thomas Boggatz. *Quality of Life and Person-Centered Care for Older People.* Springer, last edition.

2- Gabriele Doblhammer & Rembrandt Scholz. *Ageing, Care Need and Quality of Life: The Perspective of Care Givers and People in Need of Care.* Springer, last edition.

3- Marja Vaarama, Richard Pieper, Andrew Sixsmith. (2008). *Care-Related Quality of Life in Old Age: Concepts, Models and Empirical Findings.* Springer, last edition.

4- Heidrun Mollenkopf & Alan Walker. (*Quality of Life in Old Age: International and Multi Disciplinary Perspectives.* Springer, last edition.

5- Alan Walker. *Understanding quality of life in old age.* McGraw-Hill Education, last edition.

6- John Bond and Lynne Corner. *Quality of life and older people.* McGraw-Hill Education, last edition.

۷- علی‌زاده، م و همکاران .کیفیت زندگی در سالمندان (۱۴۰۱). انتشارات ابن سینا تهران.

۸- جان بوند، لین کورنر. کیفیت زندگی و سالمندان. سید حسین محققی کمال. نشر دانژه.

۹. مقالات معتبر مرتبط با کیفیت زندگی سالمندان

جدول زمان بندي درس کیفیت زندگی در سالمندی
نیمسال دوم ۴۰۴ ـ ۱۳۴۰۳

سرفصل مطالب	ساعت ارائه	نحوه ارائه	امکانات مورد نیاز	روش ارزشیابی
جلســـه اول *: معرفی درس، بیــان طرح درس، روش هــای ارزشـــیابی و تکالیف مربوط به درس، آشنایی با تعاریف کیفیت	**۲**			

زندگی و تاریخچه آن در جهان و ایران		سخنرانی تعاملی و پرسش و پاسخ و بحث گروهی	وایت بورد کامپیوتر ویدیوپروژکتور	سیستم ارزشیابی هفتگی و امتحان پایان دوره
جلسه دوم*: تئوری های کیفیت زندگی	۲			
جلسه سوم*: حیطه های کیفیت زندگی در سالمندی	۲			
جلسه چهارم*: سلامت روانی و کیفیت زندگی در دوران سالمندی	۲			
جلسه پنجم: تئوریها و نظریه های رضایت از زندگی	۲			
جلسه ششم: نقش محیط در کیفیت زندگی سالمندان	۲			
جلسه هفتم: سرمایه اجتماعی و نقش آن در کیفیت زندگی	۲			
جلسه هشتم: ابزارهای سنجش کیفیت زندگی در دوران سالمندی	۲			

* جلسات ستاره دار مربوط به مباحث خانم دکتر صدری می باشد.